

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1643

av Penilla Gunther (KD)

Behov av forskning och utbildning inom besöksnäringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom den nationella strategin för svensk besöksnäring (Strategi 2020) se över behovet av utbildning och FoU.

Motivering

Det krävs forskning och innovationer inom alla branscher, så även inom besöksnäringen (som består av två delar: turism och mötesindustri). De senaste åren har det pågått arbete på flera fronter för att definiera näringens behov av tjänster, produkter och kompetens. Det har resulterat i ett antal dokument, bland annat:

2010 presenterade mötesindustrin sin strategi Möten för tillväxt. Strategin utgår från regeringens möjligheter att själva kunna påverka tillväxten genom att systematiskt uppmuntra statlig verksamhet att bjuda in internationella möten till Sverige. Den innehåller konkreta förslag på hur regeringen kan stärka svensk forskning, stärka landets varumärke, öka exporten och stimulera innovation genom internationella möten.

2010 lanserades också Nationell strategi för svensk besöksnäring (i den här rapporten ibland benämnd Strategi 2020) av Svensk Turism AB, som ägs av 160 företag och organisationer i samarbete med staten. Tillsammans representerar de ungefär 10 000 företag.

För att målen i Nationell strategi för svensk besöksnäring ska uppnås behöver kompetens- och utbildningsfrågor lyftas i ett större perspektiv. I strategin nämns utbildningsfrågorna som en utmaning; hur kan utbildningssystemen kvalitetssäkras?

Näringens framtida kompetensförsörjning är en utmaning i sig, av demografiska, utbildningsmässiga och statusmässiga skäl. Låg lönsamhet under stora delar av året på

många säsongsberoende företag tvingar fram låga lönenivåer, som i sig gör det svårt att leva på enbart ett arbete, eller att våga arbeta med det under längre tid.

En ökad lönsamhet året runt ger förstås ökad möjlighet till kompetensutveckling för både chefer och medarbetare, med omvärldskunskap som en nödvändig del av företagandet. Strategin nämner också ett behov av generell kompetens, särskilt hos småföretagen, avseende företagarfrågor, branschkunskaper, kommunikation med mera. Där spelar branschorganisationerna och lokala/regionala samarbeten en mycket viktig roll.

Turismvetenskapen har sedan länge ett gott fäste i vårt land på flera universitet och högskolor. Men forsknings- och utvecklingsarbete (FoU) behöver också bedrivas inom mötesindustrin för att uppmuntra innovationer och forskning i syfte att främja svenska möten i ett internationellt perspektiv.

Mötesindustrins forsknings- och utbildningsområden, som på engelska kallas Meeting Management, behöver tydligare etableras inom det svenska utbildningsväsendet, genom att någon eller några högskolor eller universitet vill satsa på forskning utifrån näringslivssektorns behov, eller som behovsmotiverad forskning. Enskilda företag, konsortier eller organisationer kan gå in som finansiärer, alternativt att regeringen avsätter medel för detta ändamål.

För att Meeting Management ska få den status som ämnet har i andra länder, till exempel USA, krävs att det finns lärare som har den vetenskapliga, konstnärliga, pedagogiska och andra nödvändiga kompetenser för att undervisa och handleda studenter. En eller flera professorer bör inrättas för att mötesindustrivetenskap ska kunna få egna möjligheter att utbilda vidare och därmed höja statusen för branschen.

I den internationella mötesindustrin finns en mängd studier och undersökningar kring möten, finansierade av bland andra JIMC (Joint Industry Meetings Council). Mycket få studier inom svensk forskning finns än så länge om mötesindustrin i landet. Ett exempel är dock en studie från 2006 om mötesindustrin i Stockholm.

Utbildningar inom både turism och mötesindustri. Numera finns det utbildningar i turismvetenskap på alla nivåer, men dessa hänger inte alltid ihop i ett regionalt eller nationellt sammanhang. Huvudmännen för utbildningarna behöver prata mer sinsemellan för att få en rakare utbildningstrappa, där gymnasiets inriktning och högskolan eller yrkeshögskolan följer varandra. En gemensam målbild är av stor vikt för de olika utbildningarnas inriktning. Yrkeshögskolan anpassar sina utbildningar till arbetsmarknadens behov, men kopplingen till arbetslivet under utbildningen är oerhört viktig på alla nivåer.

Övriga utbildningar på högskole- och universitetsnivå som berör besöksnäringen är i dag ganska många, även om definitionerna här liksom på övriga nivåer varierar.

Det finns behov av en etablerad yrkesutbildning i Sverige för mötesplanerare enligt internationell standard. En mötesplanerare har koll på hela flödet av händelser – från planering, under genomförandet och ända fram till uppföljningen. Han eller hon har en kunnighet i hur en konferens läggs upp, hur anmälningar tas omhand, vilken mat, underhållning eller vilka transporter som ska beställas samt vilken prisnivå som är lämplig.

Branschorganisationen MPI har sedan ett antal år en egen utbildning som ger yrkesverksamma på managementnivå inom mötesindustrin (med minst tio års erfarenhet) en certifiering som mötesplanerare – Certification in Meeting Management, CMM. Utbildningen innehåller moduler kring ledarskap, budget, avtal, marknadsföring, kommunikation, logistik med mera. Den utformades från början (1999) för den europeiska mötesindustrin, i samarbete mellan MPI, det franska universitetet IHMI, organisationskonsultföretaget GIC och svenska avdelningen av MPI, men används numera globalt.

I USA har en annan certifiering funnits sedan 1985, Certified Meeting Planner, CMP, som anordnas av en stor branschorganisation, The Convention Industry. Utbildningen har hitintills genomgått av ungefär 15 000 personer, verksamma över hela världen.

Nationella strategin 2020 behöver alltså kompletteras med tydliggörande kring kompetens, utbildning och forskning – att riktade satsningar förs fram för forskning och innovation, inom ramen för den nationella innovationsstrategin, i syfte att höja statusen för mötesindustrin, och att högskolor och universitet uppmuntras att etablera utbildnings- och forskningsområdet Meeting Management.

Penilla Gunther (KD)